

MOROS I CRISTIANS VILA D'ALZIRA 2024

4 al 6 d'octubre
Festa d'Interés Turístic

Skappate

by Maxim Domenech

1 CONTACTANOS

2 ELIGE TU CAMPER

3 HAZ TU RESERVA

4 COMIENZA
TU AVENTURA

5 COMPARTE
TU EXPERIENCIA

CONSIGUE UN **5%**
DE DESCUENTO
CON EL CÓDIGO:

ESTIU24

P.I. La Marquesa
Carrer dels Forners
23-27 (Alberic)

UNA NUEVA FORMA DE

VIAJAR

Alquiler de campers y autocaravanas

SALUTACIÓ ALCALDE D'ALZIRA

ALFONS DOMÍNGUEZ

Un any més, la Federació de Moros i Cristians de la Vila d'Alzira m'oferix l'oportunitat de dirigir-vos unes paraules. I és que torna la celebració que ens transporta al segle XIII i que ompli els nostres carrers i places de música, indumentàries espectaculars i l'alegria que comporta una festa tan arrelada ja a la nostra ciutat.

La màxima representació de la festa enguany recau en dos cosins, Bernardo Iñigo i Amparo Casterà, de la filà Mercaders, que exercixen la Sultania de 2024. Lourdes García, de la filà Contrabandistes Bandoleres, serà l'abanderada 2024 i Ada Vela encarnarà na Violant, figura fonamental de la història jaumina. Per a totes elles,

la meua felicitació i el meu millor desig per a representar la nostra ciutat en la festa.

Alzira té una vinculació indissoluble amb la figura del rei Jaume I. Va ser ell qui va entrar pacíficament a l'Al-Jazira musulmana sense vessament de sang el 30 de desembre de 1242 i incorporà la ciutat al Regne de València. Des de l'Ajuntament d'Alzira estem fent valdre el seu llegat amb la recuperació del camí de ronda de les muralles i, més avant, amb la reconstrucció de la Casa de l'Olivera on, segons la tradició, va viure durant moltes temporades, va abdicar vers el fill i va morir. Tot açò és el que també rememorarem els pròxims dies 4, 5 i 6 d'octubre.

Per esta tasca important de divulgació i representació de la nostra història que també fa esta festa, vull felicitar la presidenta de la Federació de Moros i Cristians de la Vila d'Alzira, Creu Casañ Sampedro i la seua junta directiva.

Només em resta animar-vos que no vos limeu a contemplar estes hores que ara venen, baixeu al carrer, participeu i gaudiu de la festa.

Salutacions cordials.

T
COMPANY
THE HOME OF T PEOPLE
WWW.TCOMPANYSHOP.COM

[eoi] escola oficial d'idiomes Alzira
Algemesí, Carcaixent, Carlet

Anglés, Alemany, Francés, Italià, València

Matrícula oberta 2024/2025

Places vacants: OCTUBRE

PROVES DE NIVELL

Informa't a la nostra web

- personal qualificat
- metodologia comunicativa
- certificats reconeguts
- preus econòmics (100€/any)
- cursos presencials i semipresencials

 GENERALITAT VALENCIANA

SALUTACIÓ REGIDORA DE FESTES

MAR CHORDÁ RODRÍGUEZ

Amb l'arribada del mes d'octubre, el nostre municipi es prepara per a celebrar la festa de Moros i Cristians.

Aquesta festa, amb àmplia repercussió en el nostre municipi, ha millorat considerablement amb el pas dels anys, i s'ha consolidat com un dels grans esdeveniments festius d'Alzira.

Veure desfilar les comparses pels carrers de la Vila i rememorant una part important de la nostra història, és un privilegi i un orgull. Però vull destacar, la valentia per a la formació d'una nova comparsa, Tuaregs. El seu inici, reafirma, una vegada més, la consolidació de la festa dels Moros i Cristians a la nostra ciutat, a la nostra comarca i comunitat.

Vull destacar el treball callat que durant tot l'any realitzen les persones que fan possible el correcte desenvolupament d'aquesta festa preparant fins al més mínim detall;

a totes les directives de les comparses, a la junta directiva de la Federació de filaes i comparses d'Alzira, agraïsc, l'esforç i col·laboració, per a portar a bon port i fer-nos estar orgullosos dels Moros i Cristians de la Vila d'Alzira.

Fer menció especial a Creu Casañ, presidenta de la Federació de filaes i comparses d'Alzira, el dia a dia d'un càrrec com aquest no és fàcil, i fas un treball extraordinari que quedarà marcat en la història

festiva de la nostra ciutat.

Felicitar i agrair a tots els festers, tant l'esforç com la seua dedicació que fa possible que perdure en el temps la nostra història i la nostra cultura. Desitjar als Sultans Amparo Casterá i Bernardo Iñigo, la filà Mercaders i a Na Violant Ada Vela, que gaudisquen tot quant puguen d'aquest any tan especial.

Finalment fer partícip a la ciutadania de la festa, que ha anat creixent amb el pas dels anys i desitjar que la programació transcórrega segons el que es preveu.

Que les marxés mores i cristianes, inunden els carrers d'Alzira.

SALUTACIÓ REGIDOR DE CULTURA

ISRAEL PÉREZ GIL

Donem el tret d'eixida a una de les festivitats més emblemàtiques i volgudes de la nostra ciutat que conjuga: festa, cultura i tradició. Estos dies anem a assistir a diversos esdeveniments que no només honren la nostra història sinó que també aconseguixen reunir a tota la nostra ciutat en torn a una festa plena d'alegria, respecte i convivència.

Les festes de Moros i Cristians són un reflex del nostre ric patrimoni cultural. Representen un capítol significatiu de la nostra història com a poble valencià, on les diferents cultures que han passat per la nostra terra deixaren la seua empremta. Estes festes ens recorden que, malgrat les

diferències sempre podem arribar a un camí cap a la pau i la unitat, on celebrem la diversitat cultural i sobretot, la germanor que ens uneix com a poble.

Durant els pròxims dies, els nostres carrers s'ompliran de color, música i alegria. Veurem a les diferents comparses desfilar amb orgull, mostrant les seues vestimentes i el que és més important, veurem l'entusiasme i la dedicació de cadascun dels seues membres. Cada pas que aneu a donar, cada nota musical que sona, és un homenatge als nostres avantpassats i també és un missatge d'esperança i ganes de fer comunitat.

Vull agrair a totes les persones que han contribuït en l'organització

d'estes festes i anime a tota

la ciutadania a participar activament, a submergir-se en l'atmosfera festiva i a gaudir amb cada desfilada. Que estes festes no sols ens divertisquen, sinó que també ens facen reflexionar sobre el valor del nostre llegat històric i cultural. Que siguen un recordatori de que junts formem una Alzira més forta i unida.

Que els tambors de batalla desperten als veïns i veïnes d'Alzira perquè ja estem en festes!

SALUTACIÓ PRESIDENTA DE LA FEDERACIÓ

CREU CASAÑ SAMPEDRO

Estimats amics i festers,

És un plaer per a mi disposar d'aquest espai per a saludar i agrair a tots els col·laboradors, simpatitzants i amics de la nostra festa l'ajuda prestada per a que siga una realitat.

Gràcies a l'esforç comú, la nostra festa creix cada any i és més coneguda dins i fora de la nostra Alzira, omplint-nos d'orgull a qui formem part d'ella, ja que mostrem les arrels i la història de la nostra ciutat, fortament vinculada amb la figura de Jaume I i la València musulmana. Com sabeu, part important d'aquesta representació és la figura de Na Violant d'Hongria, figura

que la nostra festa ha emprat per a ser ambaixadora de la nostra federació. Enguany, la representació recau en Ada Vela, una jove festera corsària; plena d'il·lusió i ganes de gaudir de la nostra cultura. Enhorabona Ada!

La nostra festa no seria possible tampoc sense la predisposició i bon fer dels nostres festers i festeres, membres de l'assemblea i directius de la federació, sols ells saben la quantitat de temps, esforç, treball i el cost econòmic que comporta dur a terme unes festes dignes i treballades. Gràcies a tots i cadascú d'ells.

Enguany la sultania de la nostra ciutat recau en la comparsa dels

Mercaders d'Alzira, del bàndol moro, amb els seus Sultans Bernardo Iñigo i Amparo Casterá. Dos festers amb moltes ganes de viure aquest any tant especial per a d'ells i els seus companys i companyes de fil·la. La federació esta a la vostra disposició per ajudar-vos i donar-vos suport. El nostre únic desig és que gaudiu d'una sultania immillorable.

Per últim, agrair a l'Ajuntament d'Alzira per la seua predisposició i atenció a les nostres festes, pilar fonamental de funcionament i convivència amb els veïns.

Alzirenys i alzirenyes, veïns de la comarca, vos esperem en les nostres festes!

SALUTACIÓ PRESIDENTA UNDEF

PEPA PRATS MONTAVA

Ja teniu de nou ací les vostres estimades Festes de Moros i Cristians!

Si una cosa ens caracteritza i ens ha de plenar d'orgull és que el món de la Festa sap combinar a la perfecció l'alegria despreocupada de disfrutar del moment i, al mateix temps, la gran responsabilitat que tenim de guardar, honrar i enriquir les nostres tradicions. Som una manifestació cultural de primer ordre, que arreplega a milers de persones en desenes de poblacions. Totes amb el nostre caràcter particular, però totes amb la mateixa visió i missió: recordar una part important de la nostra història i portar-la

al present, per continuar fent poble des de les arrels i creant noves branques que pujaran més alt. Aquesta és la nostra riquesa, que cada Festa a cada poble és única i també col·lectiva, de totes.

I a Alzira es pot comprovar açò a la perfecció: la Festa pren una llum especial, a la tardor. Vosaltres, amb l'entrada i les embaixades, pinteu de colors, pasdobles, concòrdia, somriures, balls, i una força que ens ajuda a continuar endavant, a pesar de les dificultats que ens puga posar la vida.

Com a Presidenta de la UNDEF i en representació de tota la Junta vull saludar amb molta estima a la Federació de Comparses i Filaes

d'Alzira, a totes les festeres i festers, i a tot el poble d'Alzira, amb motiu de les vostres Festes de Moros i Cristians. I, com cada any, estem comptant els dies per poder gaudir dels vostres actes i compartir la vostra passió per la festa.

Visca Santa Catalina!

Visca la Festa!

SALUTACIÓ SULTANIA MORA

BERNARDO IÑIGO
AMPARO CASTERÀ

Complits 24 anys de vida de la nostra filà, enguany afrontem el repte de la nostra tercera Sultania amb il·lusions renovades.

Sense tindre-ho previst, tenim l'honor de ser els representants de la festa. I ho fem tenint la sort d'estar rodejats d'un gran grup de gent que en sols uns mesos s'ha multiplicat per tres, de 8 a 25 persones plenes d'alegria, ganes de passar-ho bé però sobretot de treballar.

Ha sigut molt emocionant vore com s'ha treballat en les tres kàbiles que hem tingut: des de fer ninotets a organitzar esdeveniments que necessitaven de molta promoció i dedicació. Ha sigut un any de somni que mai l'haguérem imaginat. Hem viscut i viurem moltes festes i actes de la nostra ciutat. Fins ara amb Majo Román com a na Violant, i a partir d'ara amb Ada Vela Martí, que la succeirà. Majo, has sigut una gran representant de la nostra festa i t'agraïm tot el sacrifici que has fet en estos dos anys.

El 5 d'octubre serà el dia més especial de la nostra vida festera. Posarem en el carrer el fruit d'un gran treball desenvolupat en l'últim any. Alzira recordarà el seu passat esplendorós en què era una de les places més importants del Regne de València. Era lloc de pas d'una part a l'altra del regne, especialment per als mercaders que portaven els seus productes per tot el territori. Al Jazira era una de les viles més populoses, estimada pels seus habitants i visitants per la seua bellesa, i especialment pel rei Jaume I, que tantes voltes va estar ací.

Gràcies a totes aquelles persones que aneu a donar vida al mercadet del boat, a les empreses i comerços que ens heu ajudat econòmicament i en especial, a la nostra família de Mercaders.

Per molta feina que ens atabale, sempre hem tingut el suport i l'ànim, eixa mà que ajuda i espenta pel nostre objectiu: la Sultania 2024. És tanta gent que volem agrair des d'estes línies, que ens quedem sense paraules.

Mil gràcies a tots i totes i molt Bones Festes.

NA VIOLANT D'HONGRÍA

ADA VELA MARTÍ

A l'any 1215 va nèixer Na Violant d'Hongria, sense saber que el seu nom perduraria per sempre i que seria recordada per molt. Després de 908 anys, com mana la tradició als moros i cristians d'Alzira, es fa homenatge a una dona destacada per la seua fortalesa, bellesa i grandesa.

Aquestos dos anys et toca a tu, Ada, agafar aquesta gran responsabilitat, sinó qui? La teua vida està lligada a aquesta festa des de menuda; doncs a casa tens grans amants de la nostra benvolguda festa.

Enguany t'has unit a nosaltres, les Corsàries de la Ribera, i en este xicotet temps que hem compartit, tenim algo molt clar: eres una dona única, preciosa i a més, una excel·lent representant per a la nostra festa.

Ada, gaudix cada instant de aquest regnat que tens per davant, de la mà de tots nosaltres, a veu de: "PER NA VIOLANT AVANT!".

Betlem Santacreu Trinidad

Corsaries de la Ribera.

DIRECTIVA FEDERACIÓ

Presidenta: Creu Casañ

Na Violant d'Hongria: Ada Vela

Secretaria: Encarna Sifre

Vicepresidències

Isa Zanón

José Gabriel Piera

Sandra Felguera

Juan Manuel Merenciano

Juan Santacreu

Delegació Llibret i Ambaixada

Sandra Felguera

Betlem Santacreu

José Gabriel Piera

Xarxes socials, arxiu i concurs de cartells

David Chordà

Delegació intendència i campament

Tomàs Castany

Tomàs Giménez

Representants Assemblea

Emilio Alfonso

Juan Miguel Antón

Manu Cardona

David Chordà

Joan Carles Costa

Ricardo Ferrando

Rafael Fita

Juan Alfonso Gómez

Agustin Gómez

José Jardín

Adela López

Juanjo Martí

Laura Pla

Carmen Puig

Maria Lucia Trinidad

Miguel Tudela

Fernando Vera

Rosa Villena

.....
www.morosicristiansalzira.com

  @micalzira

 morosicristiansalzira

@micalzira

@micalzira

PROGRAMA DE LES FESTES DE MOROS I CRISTIANS DE L'ANY 2024

DISSABTE, 21 DE SETEMBRE DE 2024

18:00h **Processó cívica Na Violant** des de Salvador Perlés 11 fins Carrer Polinyá 5; tornat al Gran Teatre on es farà la presentació de càrrecs de les filaes i comparses.

19:00h **Presentació de càrrecs i Pregó** al Gran Teatre. Pregoner Pepe Grau.

21:30h **Ví d'honor** a la Plaça Casassús i inauguració de la Seu de la FCFA.

DIJOUS, 19 SETEMBRE FINS DIJOUS, 3 D'OCTUBRE DE 2024

Exposició del cartell de festa 2024 a la Casa de la Cultura.

DIVENDRES, 4 D'OCTUBRE DE 2024

19:00h **Encontre de festers i festeres** a la Plaça del Regne.

19:30h **Inauguració del Mercat Medieval** a la Plaça del Regne.

20:00h **Entrada falsa:** Eixida des de la Palaça de la Generalitat fins la Plaça del Regne, per l'avinguda Sants Patrons.

En acabar, a les muralles de la Plaça del Mercat, tindrà lloc l'Ambaixada: representació de la Conquesta de Jaume I a la ciutat d'Alzira.

22:00h **Sopar de Germanor** al campament fester i actuació musical.

DISSABTE, 5 D'OCTUBRE DE 2024

9:00h **Esmorzar de Germanor** al campament.

11:00h **Activitats infantils.**

12:00h **Cercavila dels festers i festeres** a l'Asilo i Residència de 3º edat.

14:00h **Dinar** al campament.

18:00h **Entrada de Bandes** amb el següent recorregut: Plaça del Regne, Avinguda Sants Patrons, Carrer Correus, Carrer Major Santa Caterina, Plaça de la Constitució, Carrer Salvador Enguix i Avinguda Luis Suñer.

18:30h **Interpretació conjunta de la marxa mora "Roperia Ximo"**, dirigida per Olga Clari (Directora de l'orquestra i banda sinfónica de la Societat Artística Musical d'Alginet), i interpretada per totes les bandes participants, a l'Avinguda Luis Suñer.

19:00h **GRAN ENTRADA mora i cristiana**, amb el següent recorregut: Avenida Luis Suñer, Carrer Salvador Enguix, Plaça de la Constitució, Carrer Major Santa Caterina, Carrer Correus i Avinguda Sants Patrons fins Plaça del Regne.

22:00h **Sopar de Germanor** al campament fester.

23:30h **Actuació musical** de la xaranga "Dessiguidats".

DIUMENGE, 6 D'OCTUBRE DE 2024

9:00h **Esmorzar de Germanor** al campament fester.

12:00h **Cercavila de canons i ofrena a la patrona** de la festa Santa Caterina, des de la Plaça Major fins l'església Santa Caterina.

14:30h **Dinar** de cloenda a la Casa Blava..

Producció editorial:

Tel. 961 347 474
www.editorialmic.com

CONTRABANDISTES BANDOLERES

f Contrabandistes Bandoleres Alzira Bandol Cristià

1a PART.-

**ABANDERADA 2024 DE LA FILA
CONTRABANDISTES BANDOLERES,
NA LOURDES GARCIA I GIMENEZ.**

Na Lourdes García i Giménez, enguany es l'Abanderada de esta filà, ella será l'encarregada de custodiar l'Estendard durant tot el any, i será la portadora del mateix a la desfilada de les festes.

Esta figura ja s'ha consolidat dins d'esta filà, que la va crear en el any 2016, i que les mateixes festeres s'encarreguen de potenciar, además tots el anys preparen la celebració de presentació del càrrec, i que está molt valorat en les festes, i que potencia a la filà el generar un ambient festiu entorn al càrrec.

La nostra Abanderada 2024, Na Lourdes García i Giménez, es festeria desde els inicis de la filà, es dir desde el any 2009, sempre ha sigut molt participativa en els actes, implicada al màxim en la filà, molt treballadora, i amb el difícil càrrec de Tesorera de la filà.

!!Esperem que gaudeixes molt del teu any d'Abanderada!!

2a PART.-

**CRONICA DE
LA CAPITANIA
2023 DE LA FILA
CONSTRABANDISTES
BANDOLERES.**

CONTRABANDISTES-BANDOLERES 2024

Presidenta:	Adela López Sanpalau
Vice-presidenta:	Rosa Villena Morales
Secretaria:	Susana Montalbán Ahuir
Tresorera abanderada:	Lourdes García Giménez
Vocales:	Nieves Calero Tesías Aitana Costa Sanz Encarni Fernández Galdón Pepi Fresquet Loli Martínez Sánchez Feli Romero Monzonis Encarna Sifre Candel
Infantiles:	Daniela España Pina Andrea García García Neus Sala Alfonso
Colaboradores:	José Ferrer Ibáñez Lara Filgueira Vázquez Concha Morales Carrasco Aurelia Pellicer Parra Fina Valiente Cano Loly Llopis Culebras

La Filà "Constrabandistes Bandoleres d'Alzira", el passat any 2023 va celebrar la seua "Capitanía" del Bándol Cristià del Moros i Cristians de la Vila d'Alzira, **esta filà ja te uns anys d'història, i concretament es crea en el any 2009**, fruit del contacte amb altres poblacions que si tenien comparses de este tipus, **i per iniciativa de la Vicepresidenta i component de la filà Rosa Villena Morales**, es comença a formar el inicis de la filà.

Amb varios anys de preparatius i treball, esta filà, va poder dur a terme la seua **"Capitanía 2024"**, enfocada en les històries dels antics Bandolers i Contrabandistes que recorrien el camins i les terres de la Península Ibérica de Sud a Nord, la Capitanía interpretà aquelles dones valentes que en defensa dels dèbils i convatint l'injustícia arribaren a les portes de la ciutat d'Alzira.

La filà va dur a terme en la desfilada, **la recreació de la narració escrita de la "Capitanía"**, per **Susana Montalbán Ahuir**, Secretaria i component de la filà, e interpretant la mateixa, entrarem a la ciutat amurallada, recorreguent els carrers, per a rendir pleitesía als habitants i visitans de la ciutat d'Alzira.

Al capdavant de la desfilada, com sempre anava la **Abanderada 2023**, que en este any de Capitanía, va ser **"Na Encarna Sifre Candel"**; que acompanyada de un bonic sequit, **comença el avanç a les terres dels tarongers que envolta el "Riu Xúquer"**.

CONQUERIDORS

 Fila Conqueridors Conqueridors Bandol Cristia

 Fila Conqueridors Bandol Cristia

UN GRAN FESTER

De vegades no ens donem compte, però el temps passa molt de presa. I pareix l'altre dia quan ens van assabentar que un dels components de la nostra fila ens deixava. El "Tio Juan" com carinyosament el denominàvem entre nosaltres, el senyor Juan Ortega per a la resta, decidia anar-se'n amb la seua estimada dona Ana, cap al cel.

Cavaller de l'era moderna, un senyor del cap al peus, saviesa, amabilitat, ... i sobre tot un gran amant de les festes tradicionals. Faller de la Falla Mercat, Cofrade de la Santa Faç i Cristià tant de Alzira com de Sax. De la Comparsa dels "Alagones" de Sax i dels Conqueridors d'Alzira.

Sr. Juan, tots els components de la filà te recordarem sempre al nostre cor, ja que amb hem de pres que la festa se porta en el cor, una lliçó que ens has ensenyat amb la teu amb la particular forma de ser.

FILÀ CAVALLERS CONQUERIDORS DEL REI JAUME I

COMPONENTS

Primer Tró:	En David Mercado i Garcia
Darrerè Tró:	En Manuel Carrión i Marti
Secretari:	En Josep Bernat Iborra i Tafaner
Tresorer:	En Joan Carles Costa i Gonzalvo
Delegat de Masset:	En Emilio Rafael Alfonso i Sifre
Delegat Federació:	En Juan Manuel Merenciano i Belis
Festers:	En Juan Sayol i Peris En Juan Bautista Bru i Tortajada En Vicent Català i Esteve En Vicent Valls i Soler En Pau Adam i Garés

CREUATS RIBERENCS

 Filà Creuats Riberencs

 #CreuatsRiberencs

ELS ORÍGENS DELS CREUATS

TONI FRESQUET GÓMEZ

Creuat Riberenc

De vegades es confonen els termes de “templers” i “creuats”. Els templers foren una ordre monàstica guerrera i els creuats foren els soldats i persones que els acompanyaven i participaven en les creuades. És cert que alguns templers foren creuats, però no tots els creuats foren templers.

L'origen de la paraula i del perquè es va denominar així s'atribueix a la creu de tela usada com a insígnia a la roba exterior d'aquells que van prendre part de l'empresa de reconquesta de Terra Santa. Els creuats van ser soldats o expedicionaris militars que es proposaven prendre Jerusalem i recuperar per a la cristiandat els llocs sagrats que havien caigut en mans dels turcs. Se'ls va anomenar així per la creu que portaven els guerrers

brodada als seus pits. Es van realitzar en total huit creuades entre 1095 i 1291.

Per tant, les creuades corresponen a totes aquelles peregrinacions o accions militars que es van efectuar sota el patrocini de l'Església Catòlica, que van emprendre els cristians en contra dels musulmans, amb la finalitat de rescatar Terra Santa i defensar el regne cristià de Jerusalem. Des de l'Edat mitjana, el significat de la paraula “creuades” es va estendre per a incloure-hi totes les guerres empreses en compliment d'un vot i dirigides contra infidels, musulmans, pagans, heretges, o aquells sota edicte d'excomunió.

No obstant això, utilitzada amb un criteri estricte, la idea de la creuada correspon a una concepció política que es va donar només en la cristiandat des del segle XI al XV. Suposava una unió de tots els pobles i sobirans sota la direcció dels papes. Totes les creuades es van anunciar mitjançant la predicació. Després de pronunciar un vot solemne, cada guerrer rebia una creu de les mans del papa o del seu llegat, i era des d'això moment

CÀRRECS DE LA FILÀ

Primer Tro (President): Juanjo Martí Gozalbo.

Darrer Tro (Vicepresident): Fran Dominguez Utrero.

Caps de filà: Vicent Castillo Pla.

Secretari: Manu Cardona Aviñó.

Tresorer: Fran Dominguez Utrero.

Delegat capitania: Fran Dominguez Utrero.

Delegat Federació i enllaç amb Capitania: Juan Santacreu Silvestre.

Delegat de loteries: Juanjo Martí Gozalbo.

Delegat de festejos, intendència: Marcos Signes Peretó.

Delegat d'indumentària: José Arribas Lozano.

Delegat de festejos, muntatge i quartelet: Tomás Castany Colomina.

Compromissari Federació: Francisco Chillarón Chacón.

considerat com un soldat de l'Església. Als creuats també se'ls concedien indulgències i privilegis temporals, com ara l'exempció de la jurisdicció civil o la inviolabilitat de les persones i propietats. De totes eixes guerres empreses en nom de la cristiandat, les més importants van ser les creuades orientals.

Tant en el camp de batalla com en les reunions o assemblees que realitzaven els creuats, el lema o crit de guerra era "*Deus vult*" ("Déu vol"). El símbol de les creuades era la creu de Jerusalem, també denominada creu de les creuades, una creu heràldica i un símbol del cristianisme. Es compon d'una creu grega envoltada per altres quatre creus de la mateixa forma i menor grandària, denominades creueres, que estan situades en cadascun dels quadrants delimitats pels seus braços.

Són molts els espanyols (millor dit, habitants del territori que després esdevindria Espanya) que van ser i van destacar en les lluites creuades, sobretot dels regnes de Navarra, Lleó, Castella i Aragó. Entre les primeres tropes espanyoles que van respondre a les súpliques d'Urbà II es van trobar les hosts dirigides per Ramon IV de Tolosa, veterà de les guerres d'Alfons VI contra els musulmans de llarg a llarg de la península. Va ser dels

creuats que, amb més ardor, van prendre l'obstinació d'anar a la Palestina. Va passar els Alps amb prop de cent mil homes, molts d'ells aragonesos i de tots els altres regnes d'Espanya. A la seua arribada a Terra Santa, aquest contingent es va unir al d'Ademar de Monteil, bisbe de Puy, que també comptava amb un nombre considerable d'homes d'armes reclutats a la corona d'Aragó. Alguns herois creuats destacats de la península van ser Gofer de les Torres, Rodrigo González, Saturnino Lasterra o Jofré de Bouillon.

La tradició i el fervor dels antics creuats es manté cada any en les diferents festes populars de Moros i Cristians, que commemoren aquelles sagnants batalles però que al mateix temps eren batalles entre gent noble, lleials i de paraula divina. A la nostra ciutat d'Alzira els Creuats Riberencs ixen al carrer i desfilen cada any per a recordar i reviu aquells soldats i aquelles batalles que lluitaven per recuperar les ciutats cristianes en nom i per a Terra Santa en aquella època medieval.

Baix el crit de "Auuur, cristians" el Creuats Riberencs vos donem la benvinguda un any més a les nostres festes de Moros i Cristians a la vila d'Alzira.

CORSÀRIES DE LA RIBERA

 Filà Corsaries de la Ribera d'Alzira

 Filà Corsaries de la Ribera

“Con diez cañones por banda, viento en popa a toda vela,
no corta el mar,
sino vuela un velero bergantín”

A l'arribada del rei Jaume I a Alzira,
un tractat va tindre lloc als peus del riu Xúquer,
on les Corsàries de la Ribera juraren fidelitat
al rei, Alzira i la seua gent.

“bajel pirata que llaman, por su bravura, el Temido, en todo mar conocido
del uno al otro confín”

Anys després, aquest jurament perdura,
doncs cada any, aquest grup de dones,
engalardonades amb els seus millors trages,
travessen la mar; adentrant-se al riu per arribar
al seu poble i protegir als que l'habiten.

“La luna en el mar riela, en la lona gime el viento
y alza en blando movimiento olas de plata y azul”

Al crit de “s' jurem” recorden aquella inquebrantable fidelitat;
clavant les espases a les portes de les muralles,
per tal de que tots saberen que han arribat
les dones més fero es que mai s'han trobat.

“y va el capitán pirata, cantando alegre en la popa, Asia a un lado, al otro
Europa, y allí a su frente Estambul.”

Al ritme dels seus càntics i danses,
rodegen la ciutat, amb els seus nabius i veles,
portant per davant l'escut del seu Rei i
la bandera Corsària com única llei.

“Navega velero mío,
sin temor, que ni enemigo navío, ni tormenta, ni bonanza,
tu rumbo a torcer alcanza, ni a sujetar tu valor.”

Un any mes ens trobem cam' a la llibertat,
cada vegada més a prop de que arribe
el moment més desitjat. No us preocupeu.
Molt prompte sabreu del que estic parlant.

"Veinte presas hemos hecho a despecho, del inglés,
y han rendido sus pendones cien naciones a mis pies."

I amb aquestes paraules m'acomíade,
doncs el moment ha arribat.
Cal ablanir l'espera i desembarcar.
Al poble d'Alzira hem arribat,
per~ no us penseu que a ~ ha acabat;
en realitat està apunt de comen ar.

"Que es mi barco mi tesoro, que es mi dios la libertad,
mi ley, la fuerza y el viento, mi única patria la mar."

COMPONENTS I CÀRRECS DE LA FILÀ

Caps d'esquadra: Laura Pla i Ada Chillarón.

Primer Tro: María Lucía Trinidad

Segon Tro: Laura Pla

Secretària: Lucía Zanón

Lotería: Mati Pla.

Tresorera: Isa Zanón.

Xarxes Socials: Betlem Santacreu.

Indumentària: Isabel Vergara i Mar Aristega.

Activitats diverses: Martina A. Zanón, Marcos Signes, Ada Chillarón i María Albort.

TUAREGS

 Comparsa Tuaregs Alzira
tuaregsalzira@gmail.com

HISTÒRIA COMPARSA TUAREGS

La nostra comparsa ha sigut fundada a penes fa un any, en concret de Desembre de 2023, però està formada per festers que porten des de fa molts anys integrats en les festes de Moros i Cristians d'Alzira, i tenien molt clar que per damunt de tot està l'amistat i el bon rotllo, així que van decidir ser lliures, malgrat ser **"ABANDONATS DE DÉU"**, de ací el nom de **TUAREGS, beduïns del desert**, que estimen la pau i harmonia, per això el seu objectiu és sumar a la festa.

Som conscients que formar una comparsa comporta un compromís, no sols personal sinó també econòmic, però amb humilitat i motivació volen arribar a consolidar-se com una comparsa més de les que integren la festa d'Alzira.

ASSOCIACIÓ CULTURAL COMPARSA TUAREGS

PRESIDENT: SAMUEL SALOM MARIN

VICEPRESIDENT: JAVIER SORO BENAVENT

SECRETARIA: ANDREA JARDÍN ULL

TRESORER: JOSEP ANDREU SERRA ESTEVE

DELEGADA DE FESTES I XARXES SOCIALS: AROA JARDÍN ULL

DELEGAT DE LOGISTICA: JOSE FRANCISCO JARDÍN LEVANTERI

DELEGAT DE RELACIONS PUBLIQUES: MIGUEL TUDELA
MONTTOYA

VOCALS:

PAOLA SALOM JARDÍN

JOSÉ JORDÁN MONTANER

PAVEL PIERA MARTINEZ

ALBORXINS

 Comparsa Alborxins d'Alzira

El nom de la Comparsa prové de la partida l'Alborxi de la nostra ciutat. Comparsa fundada per primera vegada en 2001 amb anades i vingudes dels components fins a 2011, que ja els festers es van integrar en unes altres filades. En 2020 refundem de nou la Comparsa, un grup de festers amb molta antiguitat en la nostra festa, fins i tot comptem amb algun fundador d'aquesta.

Molt il·lusionats per tirar avant la nostra benvolguda Comparsa, amb gent molt treballadora i amb dedicació incondicional per a poder gaudir i seguir avant amb la tradició de la nostra Festa de Moros i Cristians de la Vila d'Alzira. Aquest any 2024, formem la Comparsa 27 festers/as amb ganes de gaudir de la nostra festa.

CÀRRECS DE LA COMPARSA

Cap: Concha Vidal

President: Fernando Vera

Vicepresidenta: Ángela Valera

Tresorer: Antonio Iglesias

Loteria: Concha Vidal

Delegat de desfile: Vicente Plá

Delegada de casal: M^aRosa Ferrer

Delegat de l'assemblea: Ricardo Ferrando

Delegada d'indumentaria: Ángela Valera

ELS DE LA VILA

f Comparsa Mora Els de la Vila d'Alzira

La nostra comparsa abans anomenada Comparsa Mora "Els de la Vila" va tindre el seu inici amb motiu del Mig Any de les Falles del Sector de la Vila a l'any 2001. En aquell entones la festa s'anomenava festa dels Moros de la Vila, ja que fins l'any 2007 no es va incorporar cap comparsa cristiana, donant pas així a l'institució del Bandòl Moro i Bandòl Cristià.

Els inicis de la Comparsa l'any 2001 foren sols d'homes col·laborant i intentant que, a poc a poc, la festa i nombre de comparses tinguera més participació. Els homens fins l'actualitat desfilen amb trages de tuaregs, encara que per innovar i desmarcarse d'altres filaes, durant els dos últims anys han estat desfilant amb trages africans.

Encara que la comparsa mora "Els de la Vila" sols era d'home,, les dones han participat activament en el desenvolupament de la festa. Tant és així, que l'any 2004 a la comparsa es va incorporar una filà de dones "Les Mores de la Vila", les primeres de tota la festa. De forma continuada, fins a l'actualitat, les dones es caracteritzen per la seua indumentària Africana, donant color als nostres carrers; participant i col·laborant, junt a la resta de membres de la comparsa, per aportar novetat, idees i iniciativa a la festa.

"Les de la Vila" hem estat anys col·laborant amb altres comparses de poblacions germanes, desfilant pels seus carrers, tal com Marítim, El Perellò, Picassent, Carcaixent, Campanar (Valencia), Almassera

entre altres...; donant a conèixer la nostra festa i la nostra comparsa.

A l'any 2011, va ser la primera Sultania de la Comparsa; repetint l'any 2019, com a protagonista el nostre fester i Sultà Voro Boluda, tan estimat i voigut per tots.

L'event que caracteritza a la nostra comparsa per tots conegut, es l'anomenat "Sopar de Conill", (nom d'uns dels fundadors, Antonio Martínez, anomenat Conill), on les filades/comparses de la nostra festa i la gent que, junt a nosaltres, vol compartir eixos moments especials, ens acompanya en el nostre sopar.

La nostra comparsa també és coneguda per deleitar als festers i amics amb els menjars que, amb ganes i esforç, homes de la comparsa ens preparen, com és la coneguda Olla mora, torrades de corder i embotits entre altres,, etc. Com ens agrada un comboi!

L'any 2023-2024 han sigut uns anys molt especials per a la nostra comparsa, ja que per primera vegada en l'història de la festa de Moros i Cristians, en 2023, una dona va ser nombrada la presidenta de la Federació, càrrec que recau en la festeria i mora de la Comparsa de la Vila Creu Casañ, fet que ens ompli d'orgull i satisfacció.

Any rere any la comparsa unida amb germanor lliutem per fer la nostra festa mes grand, donant-se a coneixer per tot arreu i col·laborant en tot allò mos requerixen, així com amb les altres comparses que sense mes, junt a nosaltres volen fer festa.

COMPONENTS

President: Juan Alfonso Gómez Aparicio

Vicepresident: Juan Miguel Antón Morales

Secretaria: Sandra Felguera Fuster

Tresorera: Ana Fuster Ausina

Delegada de Loteries: Judit Boluda Grande

Delegada Indumentaria: Milagros Martínez Climent

Delegats d'Intendència: Pepe Palau, Juan Alfonso Gómez, Tomás Gimenez.

Delegada de Banda, Arxius i xarxes socials: Sandra Felguera Fuster.

Delegats Representants de la Federació: Juan Alfonso Gómez Aparicio i Juan Miguel Antón Morales.

Cap d'esquadra femenina i masculina: Milagros Martínez Climent i Juan Alfonso Gómez Aparicio.

DONES

Ma CARMEN ALOS LAIRON
VICENTA RAQUEL GRANDE
ALMIÑANA
JUDIT BOLUDA GRANDE
CREU CASAÑ SAMPEDRO
SANDRA FELGUERA FUSTER
ANA FUSTER AUSINA
MANOLA GARCÍA EXPÓSITO
AMPARO LLINARES MURILLO
ESTHER MARTÍNEZ CLIMENT
MILAGROS MARTÍNEZ
CLIMENT
Ma TERESA MENGUAL ALÓS

INMACULADA NADON
BOLUDA
MÓNICA SALA PEDRO
MARÍA CARMEN SAMPEDRO
ZACARÍAS
RESU SANCHO CABALLERO

HOMES

JUAN MIGUEL ANTÓN
MORALES
TOMÁS GIMENEZ ESTEVE
JUAN ALFONSO GOMEZ
APARICIO
JOSÉ BLAS PALAU HIDALGO

RICARDO MARTÍNEZ
ESCRIBANO
FRANCISCO SIRVENT RIBES
MANOLO BERNABÉ MUÑOZ

XIQUETS/ES

YOEL AYEN TORRES
LÍA FERRER FELGUERA
ANNA MAS CASAÑ
IZAN SOCUELLAMOS TORRES
MARTA SOCUELLAMOS
TORRES
AINA TAMARIT BOLUDA
MAIA TAMARIT BOLUDA

MERCADERS

f morosmercadersdzira ·

X @mercadersalzira ·

@ filamercadersalzira ·

mercaders.morosicristiansalzira.com

mercadersalzira@gmail.com

Novembre de 2010. El taller on es creava el monument de la falla El Mercat es va incendiar i amb ell les il·lusions dels membres de la comissió que volien repetir el primer premi aconseguit.

Novembre de 2023. La filà Mercaders ens quedem amb huit festers i un cadet i sense Sultà en l'any de la nostra Sultania. Però en circumstàncies tan adverses és on ix el caràcter dels mercaders. Són lluitadors, te-

naços, no es rendixen per traure endavant la seua empresa, tant aquells que tenen parada als mercats ambulants com a les seues botigues... i també els mercaders festers. Tots hem ressorgit de les cendres com l'Au Fènix.

Immediatament, dos festers, un veterà com Bernat Iñigo i una més novell, la seua cosina, Amparo Casterà es tiraren endavant quan la resta de la filà els animàrem a ostentar

el càrrec. A més, vullguérem tornar a innovar en la festa de la nostra ciutat i que dos persones foren les protagonistes, sense l'habitual model de Sultà i Favorita (o a l'inrevés).

Tretze dies després d'elegir la nostra primera presidenta, María José Lorenzo, féiem el sopar de l'apuntà i ja arribaren Majo Román i Rafa Fita, les dos Loles (Arocas i Juan), l'home d'esta, Jose Ferrer i el nebot, Jose Gomar i promp-

te la filla de Lola, Sonia. Eixa vesprada havíem començat el taller on com es diu l'esquadra femenina, Alfaiates, de l'àrab Al haiat, cosidores, crearen les primeres manualitats per als arbres de Nadal i així obtindre ingressos per a la Sultania.

A la nova kàbila, a la plaça de Sant Judes, realitzàrem l'acte particular de nomenament dels Sultans i la presentació del nostre logotip i la nova pàgina web. Posteriorment participàrem a la Desfilada de la Conquesta i en Reis, a la Cavalcada i després, sopar del Roscó, perquè si alguna cosa hi ha són ganes de participar en tot el que es proposa. A finals de gener, organitzàrem l'actuació de Miki DKai, que va plenar Casablanca Events. Continuàrem disfrutant conjuntament de la festa remember de la falla Ausiàs March i dos dies després, participàrem en l'Espardenyà. Per la vesprada tinguérem l'alegria del retorn de Rafa Calafat i que s'apuntaren Juanjo González i Andrés Magraner "el Forner".

Sols sis mesos poguérem gaudir de la kàbila de Sant Judes però de seguida va sorgir la possibilitat d'anar a una altra, al carrer Federico Gómez Clemente i començàrem el trasllat. Encara menys durà l'alegria perquè també es va vendre la casa i ens plantejàrem deixar de ser una filà per a muntar una immobiliària. La decoràrem per donar-li una sorpresa a la nostra presidenta i eixe dia s'incorporaren Salva i Vicen. Dies abans havia retornat Rosa, que en realitat mai se n'anà perquè sempre estigué col·laborant amb la filà perquè la Sultania eixirà el millor possible. La setmana abans del Mig Any, la tècnica de turisme, Mayka Rubio, i l'estudiant Houssine ens mostraren l'Alzira Musulmana en una interessantíssima visita. Començaven les activitats culturals amb motiu de la Sultania que continuaren amb una visita als tres museus i una conferència sobre l'Alzira musulmana a càrrec del cronista Aurelià Lairón, així com la conferència de la restauració de la Casa Reial.

El mes de maig començà amb bones notícies perquè ja teníem una tercera kàbila, la seu del club de pesca l'Ham. El 22 de juny visquérem un altre moment molt especial, el primer sopar organitzat per la filà. El lloc, espectacular, el saló àrab del Cercle Alzireny per fer la presentació oficial dels nostres Sultans. El gran ambient en què vivim cada sopar a la kàbila va fer que Vicent Calafat, la seua dona Tere i Xusa (dona del Forner) també s'apuntaren. Entre mig, viatges a Castalla, Crevillent, Cerdà, Alcosser i la Pobla Llarga per buscar elements per al boat i participació en les ofrenes a la Verge del Lluch, la Murta i la processó dels Sants Patrons. Però sens dubte, moments somniats els visquérem a la Vila Joiosa, on tinguérem l'honor de participar en la seua entrada junts als germans Mercaders i viure la seua festa. A més, també hem desfilat al Marítim i a Riba-roja.

Després d'un any tan intens, esperem que vos agrade la Sultania que hem preparat amb molta estima i molt de treball.

COMPONENTS

SULTANS 2024: Amparo Casterà González i Bernat Iñigo Calafat

Presidenta: María José Lorenzo Leal

Vicepresidenta: Amparo Casterà González

Secretari: José Gabriel Piera Serena

Tresorer, arxiver, delegat de cens i banda i representant en Assemblea: David Chordà Argente

Representant en Assemblea: Rafa Fita Santamaría

Delegat de kàbila: Bernat Iñigo Calafat.

Delegat d'intendència: Rafa Calafat Turís

Delegada de protocol: Majo Román Lozano

Festers i festeres: Salvador Andrés Magraner "Forner", Lola Arocas Mata, Tere Asensi Pla, Vicent Calafat Turís, Toni Carvillo Bienvenido, Toni Carvillo Carracosa, Jose Ferrer Puchal, Jose Gomar Juan, Reme Gómez Navarro, Juan José González Candela, Sonia González Juan, Lola Juan Dasí, Rosa Martínez Perucho, Vicen Nicolás Beneyto, Salvador Peris Part, Xusa Robles Navalón i Pepi Vidal Llinares.

PREGONER 2023

DIEGO GÓMEZ I GARCIA

*Perquè venim de la terra i som terra que creix,
no sabem d'exclusions, ni de veritats preclares
que s'imposen a la mateixa vida; tan sols
desitgem que tota dignitat siga possible.*

Bona vesprada i moltes gràcies per aquesta invitació. Per sempre agraït

TINGUEM LA FESTA EN PAU!

Viatjant pel nostre País tenim l'ocasió de descobrir uns paratges espectaculars, d'escoltar altres maneres de parlar valencià, de tastar menjars deliciosos, d'aprendre sobre el terreny i també farem amistats. El nostre País, que naix de la mà de Jaume I, ha canviat - o millor dit: els governants l'han fet canviar- i avui s'esforça per mantenir-se viu, autèntic i amb identitat.

I en un viatge recent, després d'una bonica excursió per la penya de la Foradà a la Vall de Gallinera, el sender em va dur pels bancals d'ametllers prop dels despoblats moriscs. En arribar a Alcalà de la Jovada m'esperava el dinar, putxero de blat picat, que estava encomanat en Ca Vicent de la Tona. La parada obligada és a la font de la plaça del poble en mig de la qual, i presidint-la en bronze, es troba la cara del moro Al-Azraq. Allí em trobe amb el meu amic Honorat que resideix, des de la seua jubilació, en aquesta població de la muntanya alacantina. Ens abracem i, després de fer-nos un senzill interrogatori de les nostres vides, em pregunta:

- Què et pareix la font del meu poble? Supose que sabràs qui és el moro aquest?
- Sí home, però de segur que tu en saps molt més.

Honorat tenia ganes de conversa i mentre esperaven que ens prepararen el dinar, el vaig convidar a un vermut i quatre cacaos i així podíem raonar tranquil·lament fins el moment de posar-se a taula.

-Has de saber que gràcies Al-Azraq existeixen les famoses festes de Moros i Cristians d'Alcoi. Ara t'ho explique.

Al-Azraq El blau (anomenat així pel color dels seus ulls, heretats possiblement de sa mare cristiana) va ser un cabdill andalusí autor de tres revoltes mudèjars pel sud de l'antic Regne de València. Arribà a convertir-se en el senyor mudèjar més famós del segle XIII i tot un mal de cap per al rei en Jaume I El Conqueridor.

Honorat va traure la seua vena rondallera i, amb molta parsimònia, va continuar l'explicació. Conten les cròniques i el *Llibre del Fets* que Al-Azraq, en una de les revoltes, va estar a punt de guanyar les tropes de Jaume I i que fins i tot podia haver-lo matat a les portes d'Alcoi en el Barranc de la Batalla. La tradició alcoiana diu que la ciutat es va salvar gràcies a l'aparició de Sant Jordi, eixe personatge que el representen a cavall i matant moros...

- I per això es fan les festes de moros i cristians en honor a Sant Jordi? Li vaig preguntar apurant l'última goteta de vermut del meu got.

- Així és en part.- en va contestar.- La veritat és que Alcoi es va salvar per l'arribada, des de Xàtiva, de quaranta cavallers cristians que derrotaren a mort a Al-Azraq en una maniobra de distracció.

I tot això t'ho conte per:

Quod non est scriptum, quod ignoretur.

Que ningú puga adduir desconeixement per a justificar la ignorància.

Sols allò que es coneix es pot estimar.

- Gràcies Honorat per la informació. Sempre és un plaer escoltar-te -li vaig dir.
- Un moment amic, encara no he acabat! -em va dir agafant-me pel braç perquè romanguera assegut a la cadira.

Però l'origen de les festes de Moros i Cristians sí que té a veure amb Al-Azraq. Ell, abans de les seues batalles amb Jaume I, va signar, en el seu palau que hi havia on ara està l'església que tenim ací davant, el famós Pacte del Pouet. És un tractat bilingüe, redactat en l'any 1245, pel qual es respectaven els costums, les tradicions i les propietats dels habitants d'aquests indrets.

I eixe és el veritable origen de la nostra festa: el fet de celebrar la convivència, el respecte i la felicitat de la gent.

- Aleshores, algú va trencar el Pacte? -Vaig preguntar un poc enterbolit pel relat.
- Amic, aquest País necessita molts Pactes del Pouet, molts Jaume I i molts Al-Azraq. Perquè ja hi ha prou de commemorar lluites, guerres, conquestes i batalles. Tinguem la festa en pau!

Anem a dinar, que ja és hora. - Honorat amb un lleu somriure em va dir: I si vols saber més, en els llibres està tot escrit!

Quod non est scriptum, quod ignoretur.

I seguint aquest viatge per les nostres terres i parlant de moros i cristians arriben a la nostra ciutat: Alzira, que és un cau de cultures.

ELS ORÍGENS D'AL-JAZIRAT XUQAR, L'ILLA DEL XÚQUER. ALZIRA

Alzira, com evoca el seu nom en àrab, té el seu origen en una illa dins el riu Xúquer. En aquesta llengua, *al-Gezira* significa l'illa. La paraula l'illa té diverses accepcions. En primer lloc, és una porció de terra envoltada d'aigua per totes parts. Això és el que va ser la Vila - el nucli urbà antic i primigeni envoltat per les muralles, els ponts i el riu.- fins els anys seixanta del segle XX, quan es va decidir aterrar un braç secundari del Xúquer i es va crear l'actual avinguda de Sants Patrons. Aquesta via esdevingué l'arteria principal de la població que separava el centre històric de la Vila amb el raval de Sant Agustí. L'Alzira del segle XXI continua creixent cap als voltants de la muntanyeta de sant Salvador.

Però el terme illa també fa referència a una pràctica agrícola molt antiga i primordial, vinculada als ritmes de les avingudes estacionals dels rius i a les seues riques aportacions al·luvials, com s'ha fet a Egipte amb el Nil des de fa milers d'anys. Aquesta explotació dels dipòsits sedimentaris deixats per les inundacions fluvials està documentada ja a la península ibèrica des de l'època romana. Però el seu aprofitament degué intensificar-se sens dubte amb l'arribada dels musulmans, que els anomenaren *yuzur* (en singular *jazira*), com testimonien les nombroses *al-yazira*: a l'horta de Tortosa, a l'horta del riu Segura o també en Oriola i en Alacant.

Pot ser aquest és el cas d'Alzira. L'assentament inicial no devia ser molt gran, perquè havia de compartir el reduït espai d'illa fluvial amb els usos agrícoles que havien estat en el seu origen. El seu creixement i posterior conversió, primer, en nucli d'una certa entitat i, després en un important centre urbà (*madina*), capital de la comarca, s'explica per altres raons i, principalment per la seua situació a mitjan camí entre València i Xàtiva, les dues grans ciutats de l'antiguitat romana.

Només l'arqueologia, amb la troballa d'indicis materials d'aquestes pràctiques agrícoles primordials en el nucli de la Vila, (avui totalment urbanitzat) permetrà confirmar o desmentir aquesta hipòtesi sobre l'origen d'Alzira.

Les fonts són més tardanes, i ens parlem d'Alzira quan aquesta era ja un centre urbà important i, per tant, digne de ressenyar. Així sabem que *Abdar-Rahman III*, el futur califa de Còrdova envià un poderós exèrcit per sotmetre el País Valencià (*balad Balansiya*) que saquejà Alzira el 928. La presa de la ciutat per les tropes emirals tingué lloc durant l'estiu, és a dir, en el moment de l'any en què el Xúquer porta menys aigua i deixa de ser, per tant, una defensa natural de la vila, que tampoc devia comptar en cara amb la muralla, la qual sembla que va ser construïda al segle XI.

Foto del riu Xúquer al pas d'Alzira. Foto de la pàgina del Facebook de "El Seis Doble. Diario Digital de Alzira".

La bellesa del riu Xúquer

Ibn Khafaja

*Déu meu, com és de bell el riu en aquest llit,
més delitós per beure que uns llavis de donzella.
Sembla una polsera, amb flors a les vores
talment la Via Làctia. És cristal·lí
com un fil d'argent sobre una túnica verda.*

*Pestanyes en un ull blau, el brancatge
que el voreja entre carícies de brisa.
L'or del crepuscle relisca damunt l'aigua platejada.*

*Quantes vegades, Déu meu, a la vora d'aquest riu
he convidat a un vi clar els meus estimats companys.*

LA MEDINA I EL SEU TERRITORI: AL-GEZIRA I LES SEUES ALQUERIES

Des del seu origen, doncs, i donada la seua condició de Medina, és a dir de centre urbà on es concentraven les funcions administratives i de control, Alzira exerciria la seua capitalitat sobre el conjunt de la comarca que més tard es coneixeria amb el nom de la Ribera.

Ens podem fer una idea de l'extensió d'aquest territori a partir de la documentació posterior ja a la conquesta cristiana, en la que Jaume I, el 1249, incloïa dins el terme general d'Alzira, els castells de Cullera, Corbera, Alfàndec de Marinyent, Càrcer i Sumacàrcer, amb els respectius termes i alqueries. En total, més d'un centenar de nuclis de poblament de grandària diversa, els

noms dels quals apareixen documentats al *Llibre del Repartiment*. Un nombre tan elevat d'assentaments, entre ciutats, castells, torres, alqueries i rafals, ens parla ja d'una intensa ocupació del territori, que segurament, com es desprèn de la indiscutible hegemonia de topònims d'origen àrab, degué assolir, la seua màxima quota durant el període islàmic.

En vespres de la conquesta cristiana, al-Gezira comptava amb tres nuclis habitats: la Vila pròpiament dita, que era el recinte emmurallat; el raval de Borralbeb, que més tard es coneixeria com el de Santa Maria i, actualment les Barraques i el raval de l'Alquenència, el nom del qual canviaria posteriorment al de Sant Agustí.

LA PRESA D'ALZIRA

Seguint la *Crònica del llibre dels Fets*, es conta que estant el rei a Borriana, a l'estiu de 1233 (cal recordar el conte tradicional de l'oroneta i el rei en Jaume I) va acordar amb els seus nobles i eclesiàstics una incursió a Cullera i Alzira. El rei fins i tot va decidir el trasllat des

de Borriana de dos fonèvols (o catapultes), però l'empresa va resultar fallida. I la raó l'exposa el mateix rei en la seua Crònica: la falta de municions. A la Ribera del Xúquer no va trobar la pedra necessària per a utilitzar la susdita maquinària.

Anys després, amb la conquesta de la ciutat de València l'any 1238, Jaume I va desplegar una sèrie d'operacions militars al sud de la línia del Xúquer per tal de consolidar el seu poder en determinats punts d'eixa zona tan important.

L'any 1242 el rei va tornar al regne de València i inicià novament l'activitat al sud del Xúquer. Al mes de març el monarca s'establí a la ciutat d'Alzira i prompte començà els contactes amb les autoritats musulmanes per tal de fer-se amb l'illa. El lliurament no s'ultimà fins el 30 de desembre de 1242.

Del text d'*El llibre dels Fets*, es dedueix que el pacte i les disposicions van fer possible la submissió de la Vila sense vessament de sang, i la seua incorporació al Regne de València van ser fruit de l'extraordinària diplomàcia del rei. Així quedà de manifest en el Tractat d'Almizra.

Jaume I, es va obligar a respectar les propietats dels musulmans, els seus costums, lleis i religió. Els musulmans, d'altra banda, acceptaren ser fidels i lleials al seu nou senyor. El compromís, però, es va incomplir ja que, alguns anys després, el propi monarca es va veure obligat a reprendre els seus conqueridors pels abusos que havien comés amb la població musulmana.

La incorporació de la vila musulmana a la civilització cristianooccidental comportà, evidentment, una sèrie de canvis i la construcció d'una nova societat feudal així com la paral·lela destrucció del model polític, econòmic, social i cultural de la societat musulmana.

En quan al repartiment de les cases i terres, podem distingir tres etapes en la repoblació de la Vila i el territori d'Alzira:

- una primera, entre 1242 i 1245, en la qual segons el *Llibre del Repartiment* (cal fer distinció entre el *Llibre dels Fets* i el del *Repartiment*), s'hi establiren 111 persones. Aquests primers colons s'instal·laren en una Alzira encara habitada per musulmans i sembla que aprofitaren la seua posició de força per a apropiarse terres d'aquests o per a adquirir-les en condicions molt beneficioses.

- una segona, a partir de 1246. Com a conseqüència de la insurrecció de la població andalusina a gran part del Regne de València, es va dictar una ordre d'expulsió general dels musulmans, que va buidar Alzira dels seus antics habitants. Les seues cases i terres van ser distribuïdes entre una nova onada de repobladors cristians que s'hi instal·laren en 1248 i 1249. En endavant, l'única població musulmana que quedaria a Alzira seria confinada en la moreria, fora de les muralles del nucli antic. En total serien unes 368 persones que en la seua majoria mantenien explotacions de 2 a 6 jовades (6 a 18 ha).

- La tercera fase seria entre 1256 i 1276 (data de la mort del monarca) on de forma molt lenta i a un ritme menor s'establiren 66 pobladors més.

Cap al final del regnat de Jaume I, es a dir, a l'inici de l'últim quart del segle XIII, Alzira devia ser una vila d'uns dos mil cinc-cents habitants, entre cristians i moros, cosa que la situava entre els principals nuclis urbans del nou regne de València, encara que a bastant distància de les tres primers: València, Morella i Xàtiva.

Que ningú puga adduir desconeixement per a justificar la ignorància. Sols allò que es coneix es pot estimar.

Per la seua història, per la seua demografia, per la seua agricultura, pel seu comerç i, posteriorment, per la seua indústria, Alzira ha sigut cap indiscutible de La Ribera, una comarca rica i dinàmica que ha contribuït a engrandir el nostre país. Ho ha sigut i segueix sent-ho. D'ahí el nostre compromís ferm, de fer valdre eixa condició i de posar-ho en valor sempre.

Un passeig per la ciutat ens aproximarà a la seua història, tradicions i costums i així poder gaudir d'espais i monuments. Tots i totes volem traure pit del nostre poble estimat, però cal recordar que la nostra ciutat ha estat forjada per l'empenta de les persones, però sobre tot per la consciència de ser un poble pacífic i obert, on predomina la convivència i el respecte.

Amb el pas del temps la ciutat ha canviat molt vel seu aspecte patrimonial. Encara que hem perdut molts edificis, atzucacs, mesquites, palaus i torres... , afortunadament, conservem les Muralles i algunes construccions medievals. La presència de la cultura àrab la troben en l'arxiu municipal i en el MUMA. Els noms d'alguns dels seus protagonistes com Ibn Khafaja, Ibn Amira, Ibn Tomlus... els trobem en places i carrers.

Per una altra part, la figura del Rei En Jaume I està ben present, no sols a l'arxiu Municipal, sinó també en la seua casa, la Casa de l'Olivera (que confiem recuperar i potenciar); el monument de la Creu Coberta, el mural del carrer Balmes, l'estàtua del rei a la plaça sant Judes, el gegant que acompanya Na Violant en la processó del Lluch.... I, està ben present el dia 9 d'Octubre. El Dia dels Valencians (concert, parlaments, danses...), i el 30 de desembre, dia de Sant Silvestre, data en què el rei va entrar a Alzira i és el dia en què el nostre Ajuntament lliura els premis als alzirenys i alzirenyes que han destacat en diversos àmbits. Amb aquestes intervencions es deixa de manifest la voluntat de mantenir viva la memòria històrica.

A tot açò cal afegir l'aportació festera. Al llarg de l'any són moltes les festes que celebrem junts, en barris o en partides. Entre les nostres festes generals destaquem les Falles i la Setmana santa alzirenya, ambdues declarades festes d'interés. I també, més recentment, les festes de Moros i Cristians. Una festa on destaquen les figures del rei Jaume I i de Na Violant d'Hongria. Les nostres comparses i filades omplin de música i color els carrers i places de la nostra ciutat.

Alzira, la ciutat on Jaume I va tancar els ulls, celebra les seues festes de Moros i Cristians i anima als ciutadans i visitants a gaudir d'aquesta festa popular i participativa que mostra les arrels del poble valencià. Com canta el Raimon: *Qui perd els orígens, per la identitat.*

Nosaltres, els alzirenys i les alzirenyes del segle XXI volem mantenir la nostra identitat i tot allò que ens identifica com a poble valencià. Junts hem de construir un futur millor on domine el

RESPECTE, LA CONVIVÈNCIA, LA LLIBERTAT, LA IGUALTAT i LA SOLIDARITAT.

Paga la pena fer eixe PACTE, tindre la FESTA EN PAU pel futur del nostre poble, tal i com diu la cançó La Flama d' Obrint Pas.

*Amb l'espurna de la història
i avançant amb pas valent,
em encés dins la memòria
la flama d'uns sentiments.*

*Viure sempre corrent
avançant amb la gent
rellevant contra el vent
transportant sentiments
viurem mantenint viva
la flama a través del temps
la flama de tot un poble en moviment.*

Un poble com Alzira, sempre en moviment i amb els braços oberts.

Moltes gràcies per la seua atenció.

Salut i endavant les nostres festes de Moros i Cristians.

Alzira, setembre 2023

DIADA A VILLENA

El dia 2 de setembre participarem en la gran desfilada de Villena, un dels events del IV Encontre de Contrabandistes, Bandolers, Andalusos i Miners, organitzat per la "Comparsa de Andaluces de Villena", que enguany a més celebren el seu Centenari.

Tota una experiència per a nosaltres desfilarem companyia de totes les "filaes o comparses", assistents a l'acte. Els carrers de Villena es va omplir de festers i festeres de tots els llocs que volien mostrar la seua forma de desfil·lar les seues vestimentes, la seua música, la gran varietat d'estils, va entusiasmar el públic assistent, que, al mateix temps, ens feia sentir la seua admiració amb els seus aplaudiments.

A més de la desfilada, ens van fer una recepció a totes les poblacions a la Plaça de Bous de Villena, amb dinar inclòs, i després sopar d'acomiadament amb festa posterior. Com a experiència no té preu tot el que vam viure allí no ens cansarem de donar l'enhorabona a l'organització per la bona atenció rebuda i l'èxit de l'encontre.

CONÉCTATE A TU VIDA y aprovecha todos los momentos

**REVISIÓN
AUDITIVA
GRATUITA**

**PRUEBA
de audífonos**
gratis y sin compromiso
durante 15 días en casa

Llama y pide cita en el: **962 414 823**

CENTRO AUDITIVO SANTOS PATRONOS
Av. Santos Patronos, 18. Alzira

Aural
CENTROS AUDITIVOS
Premium Partner

GRUPOS ELECTRÓGENOS

J. CAMPOS

COMPRESORES

ALQUILER Y VENTA DE MAQUINARIA PARA LA CONSTRUCCIÓN

Pol. Ind. Sant Joanet · C/ Tordera, 3 · 46669 Sant Joanet (Valencia)
 info@jcamposmaquinaria.com · www.jcamposmaquinaria.com
 Tel.: 96 259 11 95 · Móvil: 667 601 440

Vistoso
RESTAURANTE

Club de Tenis Alzira

Sitio web Información y Reservas on line:

Carrer del Carameler, 5
ALZIRA

T. 960 263 046 M. 655 544 662
correo@vistosorestaurente.es
<https://vistosorestaurente.es>

COSAS DE MOROS

Ma PILAR URCÍA ASÍN

Doctora en Geografía e Historia (Historia del arte). Departamento Historia del Arte. Universida de Granada.

En esta parte occidental del mundo donde nos ha tocado vivir, las palabras: moro, árabe, musulmán, islamista, islamismo, yihad, yihadismo, terrorismo, fundamentalismo... suelen ir ligadas y parecen sinónimos. Incluso los medios de comunicación serios cometen errores en llamar a cualquier país musulmán un país árabe y a cualquier musulmán un islamista. Entonces vamos a intentar definir esta terminología para poder entender mejor el mundo islamista.

1.- ISLAM O ISLAMISMO

El islam (nótese que ha de escribirse con minúscula, como otras religiones) es un sistema religioso que se sustenta en el Corán, la palabra de Dios transmitida a la humanidad por Mahoma. La fidelidad a su mensaje se manifiesta en cinco obligaciones de culto, que comparten todos los musulmanes sin distinciones. Se las conoce como los cinco pilares del islam: reconocer que solo hay un Dios y Mahoma su profeta; realizar las oraciones preceptivas diarias; dar el azaque (tributo que los musulmanes están obligados a pagar de sus bienes y consagrar a Dios); cumplir con el ayuno en ramadán y peregrinar a La Meca.

2.- ISLÁMICO

Islámico es todo aquello perteneciente o relativo al islam, pero no es aplicable a personas. Equivale a "propio de la civilización islámica". Por ejemplo hay cultura islámica y también arquitectura islámica, con edificios muy conocidos en España como La Mezquita de Córdoba o La Alhambra de Granada. Nunca a una persona se le llama islámico.

3.- ISLAMISTA

Es la persona cuya religión es el islam. Aunque los occidentales solemos asociar el islam con mujeres veladas, una estricta separación de sexos, no tomar alcohol, ni cerdo...en realidad el grado de religiosidad varía de forma enorme de país a país:

No-creyentes: gente que se identifica con la religión solo por herencia familiar, pero no practica casi nada las costumbres religiosas.

Creyentes abiertos: gente que practica la religión pero con costumbres modernas. Las mujeres no llevan velo y los dos sexos suelen socializarse juntos. Pero a pesar de adaptar costumbres occidentales como beber alcohol..., la mayoría reza con regularidad a Alá, practica el Ramadán y se abstiene de comer cerdo.

Creyentes conservadores: gente que sigue las normas religiosas en su conducta cotidiana. En algunos casos los matrimonios son concertados.

Radicales: Que practican los mandamientos del Corán a pie de la letra. Por supuesto, la interpretación del Corán es muy subjetiva, y la mayoría de los grupos que llamamos "fundamentalistas" hacen que su manera particular de interpretar el Corán sea la única verdadera, calificando a todo el resto de hereje.

La mayoría de las poblaciones musulmanas tienen una mezcla de las cuatro tendencias. Pero en general, en los Balcanes, Rusia y las ex-repúblicas soviéticas predominan las dos primeras y en los países como Pakistán, Arabia Saudita y Jordania predominan las dos últimas. Los musulmanes radicales que pretenden establecer un estado confesional, con un código civil y penal basado en el Corán se llaman islamistas.

Los medios de comunicación a menudo llaman "islamista" a cualquier musulmán, que no sólo es una terminología errónea, sino también crea una confusión potencialmente peligrosa.

También llamamos islamistas a personas activas en movimientos políticos islámicos.

4.- MUSULMÁN

Se refiere a creyentes de la religión de islam, independientemente de nacionalidad o origen étnico. Los que profesan el islamismo son musulmanes. El islam es una religión fundada por los árabes, pero se difundió por todo el mundo. A día de hoy, hay casi 1600 millones de musulmanes en el mundo, pero solo el 20% son árabes. Los países con mayor población musulmana son Indonesia, Pakistán, India y Bangladesh. Los musulmanes también se dividen en dos ramas religiosas:

Suníes y Chiitas, ambas creen en el profeta Mahoma, pero los segundos consideran su yerno Alí como legítimo sucesor.

5.- ÁRABE

Se refiere a un grupo etnológico-lingüístico cuyo origen procedió de la península árabe, pero a día de hoy se extiende por todo el Oriente Medio y África del Norte. Los árabes engloban a todos los pueblos cuya lengua se deriva del árabe clásico, que incluyen a la mayoría de los países de la península árabe (Arabia Saudita, Yemen, Omán y Emiratos Árabes), el Oriente Medio (Irak, Jordania, Siria y Líbano) y el norte de África (Egipto, Libia) y un importante segmento de la población de Túnez, Marruecos, Argelia y Mauritania.

La mayoría de los árabes son musulmanes, pero también hay árabes cristianos, en Egipto, Siria y Líbano.

6.- MORO

Esta palabra vino de la época romana en referencia a la población del Norte de África (excluyendo Egipto), que los romanos llamaban Mauretania. Eran colonos fenicios y griegos. Mauretania era una de las regiones más romanizadas del imperio romano.

En el S.VII, cuando los árabes sometieron al norte de África, muchos moros se convirtieron al islam, la mayoría de los musulmanes que conquistaron Hispania eran nativos del Norte de África, en español la palabra moro empezó a referirse a cualquier musulmán, sea de origen árabe, bereber o muladí (hispanos convertidos al islam).

A día de hoy, coloquialmente la palabra moro puede tener dos significados:

- Un nativo del Magreb.
- Cualquier musulmán, en tono despectivo.

En el buscador urgente de dudas de la FUNDÉU (perteneciente a la RAE), observamos que moro suena despectivo en español, pudiéndose cambiar esta palabra por marroquí, argelino, tunecino... o por magrebí.

Siendo esta cultura mora tan rica y tan extensa y no menos interesante, se nos quedan en el tintero palabras, como: La umma, salafismo, yihad, yihadismo, terrorismo, radicalismo, fundamentalismo, integrista... para poderlos entender mejor.

UNGIR-SE AMB LA HISTÒRIA PER SIGNIFICAR LA FESTA

EDGAR TALENS

Historiador.

Els valencians, per la seua condició de valencians, atresoren un ric ventall de festivitats i celebracions mitjançant les quals, en un cicle anual festiu, se signifiquen any rere any. A esta qualitat de la societat en la seua manera d'expressar-se, no escapen els alizirens i les seues celebracions.

La festa dels Moros i Cristians (MIC) de la Vila d'Alzira, tot i la seua relativa joventut, ha aconseguit projectar-se a la ciutat any rere any, fins a convertir-se en un valedor legítim per a reclamar el seu espai públic, dit d'una altra manera, el dret a ocupar la ciutat com ja ho fan altres festivitats sobradament consolidades com ara les Falles o la Setmana Santa. D'ocupar tot just, parlarem en les següents línies, però també de l'art de significar-se.

Els MIC, en la seua accepció de festivitat, ocuparen la ciutat l'any 1966 amb motiu de la Coronació Canònica de la Mare de Déu del Lluch, i ho feren fonamentalment amb l'ajuda de les comparses de la localitat alacantina d'Ibi; ho tornarien a fer de forma espaiada en el temps, esta volta l'any 1980 de la mà de la Falla Sant Joan, qui fundaria la Filà dels Abbassís. A partir d'ací se seguirien els anys 1994, novament amb la Falla Sant Joan com a precursora; i 2000, prenent la iniciativa la Falla Camí Nou. Les dates mai no van ser una cita anual, és a dir, varen variar en el calendari aprofitant avinenteses o moments propicis, i a més, la iniciativa partia de les falles, això significa que els MIC no van nàixer com una festa exempta, sinó que fou el teixit associatiu faller qui s'encarregà de bressolar-los.

Amb estos antecedents, la festa va anar prenent cos a principi del segle XXI fins als nostres dies. Ara bé, després d'ocupar l'espai públic en tots els seus sentits, caldria que la festa fora capaç d'ungir-se de la seua significació. En no poques ocasions les tradicions, no per més recents esdevenen

menys legítimes, i per a això requereixen d'un arrelament i una significació amb els quals el poble s'hi identifique. La capital de la Ribera atresora un passat històric gens menyspreable, si bé este no condiona forçosament la festa dels MIC, sí pot ajudar a significar-los, encara que el vertader origen d'esta celebració a poblacions sobradament veteranes, com Alcoi, Banyeres de Mariola o Bocairent, no tinga exactament per base recrear el nostre passat medieval.

Ungir-se amb la història per significar la festa, és una molt bona manera de començar el relat dels MIC d'Alzira. Històricament, Alzira és un punt estratègic entre València i Xàtiva: prop de dos ciutats amb majúscula, però suficientment lluny per a no dependre de la seua òrbita d'influència. Presumptament, i dic presumptament per què la història mai no deixa de sorprendre'ns, la primera referència de l'Al-Jazirat islàmica es documenta a les cròniques andalusines l'any 896, sembla que ja per aquelles dates la medina musulmana tenia bastant rellevància, com així testimonia Ibn Hayyan (987-1075). L'entitat que assolí Al-Jazirat tampoc no fou casual, doncs es va configurar com un important baluard estratègic a cavall del riu Xúquer, una ciutat no inexpugnable, però sí difícil de capturar sense recórrer al setge; qualsevol pretensió d'ocupació sobre Alzira s'havia d'executar a l'estiu, quan les aigües del riu permetien amb més facilitat travessar el qual fluvial, altrament, en hivern era necessari travessar el riu amb barques i a més, aconseguir penetrar les muralles construïdes al segle XI, actuant estes últimes com un dic de contenció a les riudes i a les incursions bèl·liques.

La ciutat, assolí la condició de medina pel desenvolupament de les seues funcions administratives, territorials i polítiques sobre els territoris voltants que, aproximadament, corresponien a la comarca natural de la Ribera del Xúquer, abastant els castells de Cullera, Corbera, Càrcer, Sumacàrcer i finalment el d'Alfàndec o Marinyén, situat a Benifairó de la Valldigna i popularment conegut com el "Castell de la Reina Mora".

El districte d'Alzira s'integrava a la governació de València, la qual conformava junt amb les governacions de Dénia i Xàtiva, el Balad Balansiya (País de València). Les descripcions que ens han aplegat de la ciutat islàmica no són massa abundoses, això no obstant, si comptem amb algun testimoniatge documentat com el del geògraf andalusí Al- Udri (1003- 1085):

"El riu l'envolta per totes parts, sense que quede més que un paratge agradable pel qual es pot arribar a Al- Jazirat, en el qual s'ha construït un fos que està contigu a un mur i a una porta, a la qual s'entra per unes escales".

Per la seua banda Yaqut al- Hamawi (1179- 1229) ens diu:

"La més agradable de les comarques de Déu, i la que posseïx major abundància de vergers, arbres i aigua".

Sabem que Al- Jazirat fou bressol de gentes acomodades, cultes i notables, entre les quals caldria destacar sintèticament alguns personatges que bé mereixen un treball més detallat, com el metge, filòsof i escriptor Ibn Tumlus nascut a Alzira l'any 1164 i mort l'any 1223, qui té un monument dedicat a la plaça de Casassús, batejada pel palau que li dóna nom, tot i que popularment ha passat a ser coneguda com a "placeta del Moro". També cal destacar l'historiador, poeta i jurista alzireny Ibn Amira (1186- 1260), qui té dedicat un carrer a la ciutat; o finalment Ibn Khafaja (1059- 1139), a qui la ciutat ha dedicat una agrupació musical, reconegudíssim poeta de la lírica hispano-àrab, i la llista podria seguir.

Mural del pintor i muralista José Antonio Espinar realitzat l'any 2018. Representació de l'antiga Vila d'Alzira executat en les immediacions de la Casa Reial del carrer Santa Maria, on es representa el circuit murallat i una hipotètica reconstrucció de la Casa Reial. (Fotografia: J.A. Espinar).

Ibn Tumlus (1164-1223). Escultura en bronze realitzada per Jaume Espí, presidix la plaça de Casassús des del 19 de juliol de 2002. (Fotografia: Jaume Espí escultura).

Estes són algunes pinzellades històriques a escala descriptiva, o inclús més detallada a través d'alguns dels seus personatges més notables, afegit a estos elements caldria sumar alguns esdeveniments protagonitzats per la ciutat, i com no podria ser d'una altra manera a l'època medieval, que és on la festa dels MIC tracta d'ungir-se. Per esmentar alguns episodis previs a la conquesta a mans de Jaume I, cal fer referència al període d'ocupació de Rodrigo Díaz de Vivar, més conegut com el Cid, si bé s'ha mitificat la seua figura mitjançant rius i rius de tinta per part de la historiografia espanyola, la seua gesta va ser poc rellevant en el procés de Reconquesta, un període de tan sols set anys, que van des dels anys 1094 a l'any 1102. Tot i que Alzira no va participar d'aquella fugaç ocupació castellana, si cal ressenyar la derrota de les tropes del Cid a mans dels almoràvits d'Al- Jazirat l'any 1097. Posteriorment, l'any 1125, Alfons I d'Aragó intentava sense èxit prendre la ciutat, la qual va resistir gràcies a la seua formidable muralla.

Tanmateix, l'episodi més rellevant és la presa d'Alzira la vespra de Sant Silvestre, això és el 30 de desembre de l'any 1242, quan Jaume I el

Conqueridor incorporava la vila al jove Regne de València, la població adquiria la categoria de vila reial, una de les ciutats predilectes del monarca, on a la Casa Reial, va romandre llargues estades de temps i alguns historiadors diuen que va morir un 27 de juliol de 1276, o almenys allí abdicà en nom dels seus fills, els futurs Pere III el Gran i Jaume II el Just. Aquella vespra de Sant Silvestre, Alzira passava a formar part de la civilització cristiana- occidental per sempre més. Esta data, la ciutat commemora l'efemèride amb una solemne processó de caràcter cívic que comença amb la baixada de la bandera de la Vila d'Alzira des de l'ajuntament on, com no podria ser d'una altra forma, participen els MIC, l'acte finalitza amb la celebració d'un ple extraordinari on les autoritats lliuren les insígnies de la Ciutat a entitats i personalitats mereixedores d'este reconeixement, al més pur estil del Cap i Casal. Presumptament, la Crònica del Rei Jaume o Llibre dels Fets, relata una presa de la ciutat de forma pacífica, de manera que quan les tropes cristianes aplegaren a la medina islàmica, les autoritats havien fugit a Múrcia i el monarca hagué de pactar amb els vells de la ciutat la seua rendició.

Jaume I (1209-1276). Estàtua realitzada per Enrique Castèr Masià l'any 1955. Actualment presidix la plaça de Sant Judes. (Fotografia: diari El Mundo).

Compte amb esta paraula, **vells**, per què el més probable és que albergue una accepció de notable, savi o si més no, hòmens amb certa entitat en l'oligarquia local. Així les coses, la rendició d'Alzira s'hauria produït de forma pacífica i sense vessament de sang, un fet inusual en aquell context, i que el temps i les futures investigacions ja diran si confirmat.

D'aquelles gestes medievals ens queda ben poc, però el ben cert és que més que a altres nuclis poblacionals homòlegs a nosaltres: el llenç murallat del Parc de l'Aràbia Saudita, un altre llenç prop de l'antic mercat i de l'antiga Capella de la Sang, les restes de la Casa Reial, el traçat d'un mur que a la Crònica, separà els sarraïns (musulmans) dels cristians, i una maldestra ogiva (arc apuntat), corresponent a l'antic Convent de Santa Maria, este últim construït sobre l'antiga mesquita i assolat al segle XX, on es troba l'actual edifici de la Guàrdia Civil. Volent, també queda l'arc de l'antic forn morú que també se cita a les cròniques i que es troba a l'actual carrer Chulvi. Poc més, però suficient per a bastir un escenari digne i sense atrezzo, no tenim el magnífic castell de Banyeres de Mariola, però tampoc no tenim la necessitat de recórrer a estructures efímeres de fusta, com molt dignament per cert, fan algunes poblacions de notable tradició pel que fa els MIC. En altres paraules: estimem-nos, conscients de les nostres flaqueses, però també de les nostres fortalezes, estes últimes si volem, literalment, per què les tenim. Podrien dividir-se alguns actes a un recinte murallat primer, i després a un altre? Una fundació i presa musulmana i una posterior conquesta cristiana. Tot en un rerefons incomparable: entre muralles, palmeres i una Casa Reial novament dempeus d'on, amb plena sintonia amb un futur espai museístic seriós i per a orgull de la vila medieval, hi penjarrien els penons i el senyal reial dels reis d'Aragó. Tot genial sobre el paper.

Ara bé, com bé parlàvem a l'inici significar-se és important, i volent, pot adquirir un valor més gran que les restes materials. Els espais ajuden en la complexa tasca de significar-se i legitimar-se, aprofitem-los. Els MIC poden esdevindre un excel·lent revulsiu per traure múscul de l'esplendor passat, reivindicant el paper de la ciutat en la història andalusina del Xarq al-

Andalus primer, i del Regne cristià de València després. La posada en valor del patrimoni local restant de l'època, suposa un escenari perfecte per a reivindicar l'antic solar de la Vila i els seus espais, però també un motor excel·lent per als MIC, una relació que ha de ser vinculant i recíproca: festa i patrimoni. El contingut sense un continent, mor, o el que és el mateix, allò que no es dota de contingut, acaba perdent el seu sentit i desvinculant-se de la seua raó de ser i al final, cau o s'assola, a Alzira d'això en sabem molt. Les muralles d'Alzira són l'escenari perfecte.

Ara els MIC, estan cristal·litzant el que d'ací a molts anys serà un patró esquemàtic i ritual, o potser no. Esta festa de jove trajectòria disposa d'una excel·lent palanca de promoció, aprofitem-la, fem-la nostra, dignifiquem-la i signifiquem-la: reivindicuem les muralles com a punt neuràlgic d'unió i identitat de la festa, la seua Casa Reial, amb una posada en valor digna i amb harmonia amb la seua història, una harmonia en tots els sentits: estètica, rigorosa i arquitectònica, sense estridències, qualitats a les que els poders públics de la ciutat hauran d'estar a l'altura per cosir la capital de la Ribera al seu passat de forma seriosa, i amb ell, cosir una festa que està acabada de teixir, però que ha vingut per a quedar-se: els Moros i Cristians de la Vila d'Alzira.

CONTE

Vos vaig a contar un conte antic de fa molts i molts anys. Un conte amb protagonistes i una ciutat que espere pugueu reconèixer:

Plovia, plovia, plovia. La ciutat semblavablancaperlaimmensa pluja que durant moltes hores seguia intensa. Primer es feu el cel negre anunciant la tempesta i després vingué l'aigua a poc a poc creixent fins a fer-se la protagonista en la vida d'Algezira del Xúquer. Imagineu-vos la ciutat envoltada d'aigua per tots els costats, per dalt i per baix!

La vida de la ciutat estava parada, qui s'havia atrevit a eixir de casa estava refugiat en els soportals de les cases de la Medina. Els mercaders aguardaven pacientment que millorara el temps per muntar les paradetes amb els productes per a vendre.

EL BON Alin, un jove pastor, no trobava l'hora de tornar a casa. Amb l'inici de les tronades alguns animals tancats a l'alcassaba s'havien escapat i ell havia d'arreglar les ovelles i cabres de tota la família. Ja estava esgotat però son pare li havia dit que les havia de tornar al corral. D'elles depenia l'economia de casa. Ja ho sabia, son pare sempre li ho recordava. Quina culpa tenia ell si elles tenien por a les tempestes? A ell també li feien por i s'havia d'aguantar. I així anava desmenjat, cansat, banyat i enfadat.

En passar per la raconada que feia el riu baix del pont alguna cosa li cridà l'atenció. Pensava que seria algun dels seus animals i mirà fixament el lloc, observà una ombra que a males penes es movia. S'aproximà molt poc a poc i va veure un home major, molt major, que es protegia com podia entre les pedres del pont. El vell li feu un lloc al seu costat i li preguntà qui era i després

es presentà. Era Ben-Alcalaf, sultà de llunyanes terres hui derruïdes per les guerres. El tranquil·litzà en dir-li que els animals sabien guardar-se dels perills més que ell. Que podia quedar-se amb ell i no banyar-se tant. Alin acceptà el consell i la companyia. Parlant, parlant el vell li contà part de la seua vida. Havia conegut la victòria de les armes però també la derrota en perdre seu

regne. Ara només volia trobar Amcasta, la sultana que també havia fugit quan la guerra. Ella amb més seny que ell va vore vindre el perill i arreplegà la família i anà a buscar terres on la pau fora un bé aconseguit. Però portava molt de temps i pobles vistos i ja no sabia on buscar-la. Li parlà de com era de treballadora, familiar i preocupada sempre perquè tots estigueren bé. Ell admirava la sultana per tot açò i pels bons consells de govern amb que l'ajudava. Ben-Alcalaf comptava amb tota la paciència del món i sabia que la trobaria i això el mantenia content dia a dia. El pastoret li contà també com passava el temps a la ciutat, com era de rica i poderosa, però que ell no tenia res. La seua família malvivía de cuidar els ramats seus i dels veïns. El vell li digué que la fortuna canvia però el voler i l'estima de la família no canviava mai. També li digué que la riquesa de la ciutat eren els seus habitants, la força que tenien tots junts desafiant la pluja i les riuades del riu que tant temien.

Quedaren en silenci escoltant com la pluja semblava que parava un poc. Començaren a eixir del refugi i el vell Ben-Alcalaf l'ajudà arreplegant

alguns dels animals perduts. Quan pogueren tornar a la ciutat, Alin li parlà d'una dona grassoneta, molt bona cuinera, que de vegades feia pastissos per als xiquets que s'arrimaven a veure-la. No sabia el seu nom però pensà que ben bé podria ser la sultana. Els ulls de l'home vell s'il·luminaren un poc i es toca la barba amagant l'alegria que tindria si fora ella, la seua sultana.

I emprengueren el camí a la medina a poc a poc per l'aigua i el fang, buscant pedres on poder posar els peus i amb molt de compte. Alin ajudava Ben-Alcalaf i ell estirava dels animalets i així se'ls feu de nit però arribaren. Els pares del pastor es mostraren contents de tornar a vore el fill i el ramat i conegueren i acolliren a casa el vell sultà. L'endemà mateix Alin l'acompanyà per la medina i el vell comprovà la riquesa de la ciutat àrab que tan ben protegida havia estat per les muralles. Ja quedava poc del desastre produït per la pluja perquè els alzirenys i les alzirenyes, treballadors de mena, havien estat retirant les destrosses i el fang dels carrers. En arribar a un atzucac darrere de la plaça principal pararen en sec: Ben-Alcalaf reconegué de seguida

la seua Amcasta agranant davant la porta d'una casa. La cridà fort i ella parà i mirà. Quasi es caigué en reconèixer la veu i la persona. Els vells cosins s'abraçaren en silenci, ja tindrien temps de contar-se coses. Amcasta parà taula i els convidà a menjar el que tenia i després Alin els deixà junts amb la paraula que tornaria a vore-los si ella el convidava a pastissos i ell li contava històries.

Visquen els sultans de les festes d'Alzira 2024!

Amb agraïment,

Pura Santacreu Berenguer

VITALDENT

TU BOCA ES TODO

15% DE DESCUENTO*

EN TU TRATAMIENTO DENTAL

Implantología - Ortodencia - Estética Dental

Financiación a 24 meses*

ALZIRA

Calle Santos Patronos, 1
962 410 166

*Promoción válida del 1/09/24 al 30/11/24 ambos inclusive. Aplicable sobre el importe total del presupuesto aceptado. Para tratamientos superiores a 250€. No acumulable a otros descuentos y promociones. Consulte las tarifas de su tratamiento en su clínica Vitaldent. Tratamientos sujetos a prescripción facultativa. Registro Sanitario CS10715. **Ejemplo de financiación para un importe de 1.800 € en 24 meses.** Comisión de formalización del 2%: 36 € a pagar en la primera cuota. Primera cuota de 111 € y 23 cuotas de 75 €. TIN 0,0% TAEL 1,95%. Coste total del crédito: 36 €. Importe total adeudado y precio total a plazos: 1.836 €. Precio de adquisición al contado: 1.800 €. Intereses subvencionados por Vitaldent. Financiación ofrecida por Banco Cetelem S.A.U. Válida hasta el 31/12/2024.

ÓPTICAS ClaraVisión

Calle Correos, nº 6,
46600 Alzira, Valencia

960 05 59 24
695277332

amcor

96 245 89 00

www.amcor.com

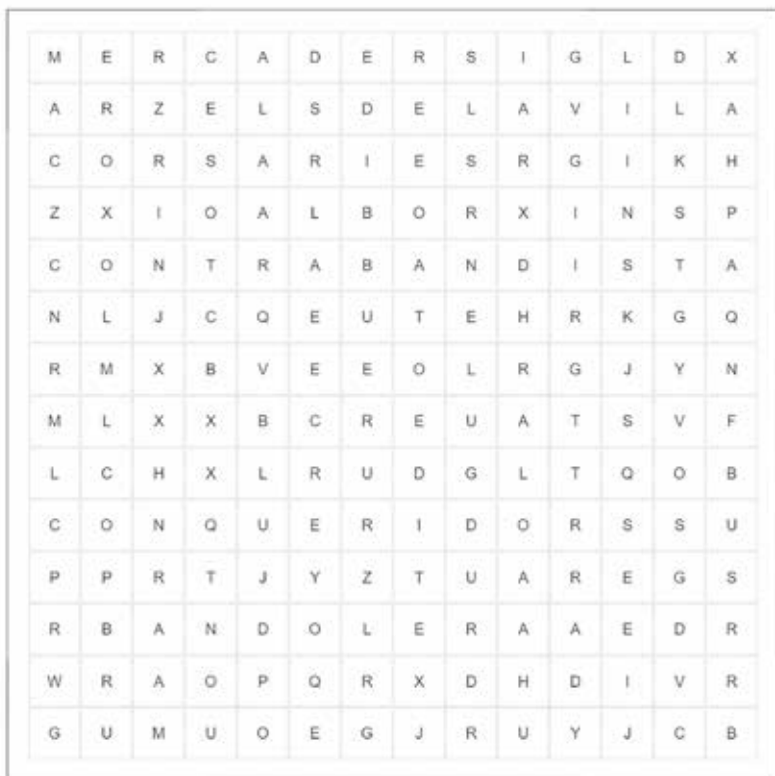
Ctra. CV-50 Km 18.1, 46600 Alzira

MOROS I CRISTIANS I...

AVELLANENCs

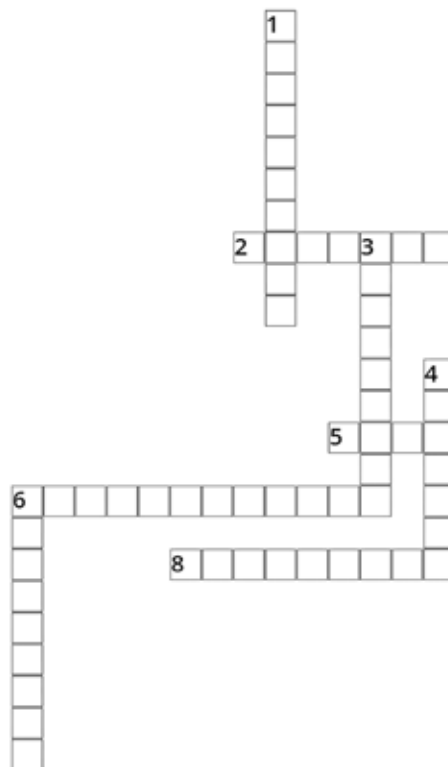
Tot el món coneix que els caragols grans són cristians i moros, per això, continuant amb l'analogia de la caragolà, a l'apartat del llibret per als menuts de les filaes i comparses l'anomenarem AVELLANECs, és a dir, els caragols xicotets.

educima.com

alboxins
conqueridors
corsaries
elsdelavila
tuaregs

bandolera
contrabandista
creuats
mercaders

Horizontales

2. Filà ... Riberecs
5. Comparsa Mora els de la ...
6. Filà ... Banyol Cristà
8. Filà ... D'Alzira

Verticales

1. Filà Contrabandistes ... Banyol Cristà
3. Comparsa ... D'Alzira
4. Comparsa ... D'Alzira
6. Filà ... De la Ribera

Maxim Domenech

Compartimos tus metas

ALQUILER DE MAQUINARIA Y VEHÍCULOS

**600
961
961**

ALBERIC

📍 Pol. Industrial Ptda. Marquesa
C/Dels Forners 23-27
46260 Alberic (Valencia)

🌐 maximdomenech.es

✉ alberic@maximdomenech.es

VISITA LA WEB

